

D W Y

GERDDI

NEWYDDION.

Yn gyntaf rhybydd i bawb feddwl am ei di-
wedd, a gweled a chlowed rhybuddion ac arw-
yddion, ag mae Duw yn ei roddi drwy'r *Melle*,
ar *Tarant* y flwyddyn yn enwedig y *Flam* yn-
ofanghosodd y dauawfed o fis *Mwst*.

Yr ail Yn mynegi hanes Gwraig yn yr *Iwe-*
ddon yn y Gwanwyn diwaetha a fu farw o
Newyn wedi i'r Chwmydones ei nacau hi o
luniaseth yngwyth ei Dillad.

TREFRIW

Argraphwyd gan Dafydd Jones. 1783.

Duw gadwo'r Brenin.

CYD ddowch or un duedd
Yn Ysryd gwirionedd,
I ystyr yn buredd drwy bwys,
Fel 'rydych yn gorwedd ynghanol anwiredd,
Heb weled y diwedd blin dwys,
Na chanfod y moddion er addysg o arwyddion
Fel 'rydoedd Duw 'n danfon bob dydd
Nag attal chwaith etto
Na chymryd dim cylfro,
Na ystyrio ond rhodio 'n ben rhydd,
Mis *Aws* y daunafed y gwelwyd côch Flaned,
Yn arwydd or caled fyd caeth,
Fod Angeu du 'n dysod am wneud eindibendod,
Bydd chwerdod a syndod ei faeth,

Ni waeth gin ange diclon pa fuchedd a fython,
Fo an gwreiff yno 'n feirwon ir fan,
Na pha'r un or ddau feistr fydd inni'n yr amfer,
Pan ddelo dydd Hymder y llan,
Os byddwn ni meirw yn y pechod blin chwerw,
Cawn fod y dydd hwnnw 'n ddiheidd,
Os awn tan law ange cyn made an pechode,
Ni erus ein beie yn y Bêdd,
Drachefn doen iw gweled yn Nydd adgyfodiad,
I beri caethiwd caeth iawn,
Pan ddelo ddydd Iesu drwy bur nerth in barnu,
Lle cawn ein colledu yno'n llawn,

Digofaint Duw'r lluoedd sy'n ofid or Nefoedd,
 A hyn a rybyddiodd y byd,
 Yn Flaned oer flua cyn dyfod trom wasgfa,
 Yn ddalfa ac yn draha blin dryd,
 Mae'r Argwlydd ar fedr an rhoddi ar fyrr amser,
 Ir caethder ar trymder mawr trist,
 Rhag penyd cystuddiol dau gwell ini ymorol,
 Fel uncl rai gras lam Grist,
 Marwol eth di ddarfod geiff dyn yn ei bechod,
 Heb gafael iawn gymod yn gu,
 A hynny cyn clefyd pan oedd yn ei ischyd,
 Yn unfryd ei fywyd a fu.

Rhybyddion or Nefoedd bu leni laweroedd,
 Ar Mellt yma laddodd gryn lu,
 Nifeillod a dynion yngwledydd y saeson,
 Rhyw greulon o foddion a fu,
 Rhyw bobl a leche pan oedd y mawr Drane,
 Ynghysgod dwys gore Das-gwair,
 A Melltan ai trawedd ar ewbl a enynnodd,
 Ar tan yno ympiriodd fel pair,
 Y gwair aeth yn ulw ar bobl yn feirw,
 A'i Cnawa oedd yn lludw hyd y llawr,
 Ni welwyd un Corphyn yn hynod o honyn,
 A hyn mewn munudyn un awr.

Roedd eraill wrth Dderwen
 Yn gochel gwlaw milen,
 Ag attyn doe Fellten go fawr,
 Hi wnaeth y pren creulon wasgarog ysgyrrion,
 Ai dafu yn ddellt llymion ir llawr.

Rhai yno fynafodd ar lleill a ddychrynodd,
 Ar cwbl a synodd yn siwr,
 Nifeilied yn cwmpio gan *Fello* yni dragio,
 A syndod yn gwyro pob gwr,
 Oni bae fod yr Arglwydd,
 Yn llawn trugarogrwydd,
 Fe allase fwy tramglwydd ar dro,
 A rhoddi dibenion ar filoedd o ddynion,
 Oedd yma 'n rhai bryntion in bro,

Bu 'r Ddaear yn crynhoi,
 Hyd fanne yngwlad *Cymru*,
 Mae'n debyg fod Iesu Mab Duw,
 Ar fyrder am ddyfod i farn in cyfarfod,
 Gwae rhai sy dan bechod yn byw,
 Bu leni golofne o Niwl hyd ein parthe,
 Ar Haul yma geche yn ein gwydd,
 Roedd llawer o bobl yn disgwyl nerth Nefol,
 A Christ yn orseddfol iw swydd,
 Ni hwyrach yn bene cyn del y Ffair nefa,
 Y gelwir ni ir Noddfa uwch y nen,
 Yr Arglwydd Dduw hynod,
 Angwnelo ni 'n barod,
 I ynnill y mawrglod Amen.

ELLIS ROBERTS a'i Canê

Parson Pariff.

CLOWCH hanes gwraig di duedd,
 Am wreud trugaredd ga,
 A chanddi hi roedd moddion,
 Jaith union yn ei thŷ,
 Daeth atti hi gymydoges,
 Mae'r hanes yma o hyd,
 Mewn alar mawr dan wyle,
 I dreio amfer drud.

Ni fedde hon un llymied,
 Na Thamed yn ei Thŷ,
 A phedwar o blant bychain,
 Yn llelain yno yn llu,
 Yn Crio ei gyd gan Newyn,
 Ond gerwin oedd y gwaith,
 Ag un yn fychan yno,
 Yn fuguo mawrdo maith.

Ei Mam rhw gododd allan,
 Yn egwan iawn ei aerth,
 Heb feddu o fewn ei Chaban,
 Nag arian chwaith na'i gwerth,
 Ei gyntre ei phais ai ffedog,
 Ddyledog wraig dylawd,
 Dan obaith cael am danyn,
 Mewn gerwin flwyddyn Flawd.

Hi aeth i Dŷ Cymdoges,
 Iuddewes drwg di Dduw,

I ddeifys ei syberwyd ,
 I safio ei bywyd byw ,
 Ai dillad iw rhoi yn wyll ,
 Yn syfyl am y faig ,
 I aros trugaredde o rywle i dalu i'r wraig ,

Y Wraig ddi deimled hono ,
 Er Cwyno ai naccaes ,
 Er maint a grefa hi yno ,
 Dan wylo a lleisio yn llaes ,
 Ni chadd hi un briwfionyn ,
 Fe berthyn hyn i bwys ,
 I safio ei phedwar plentyn ,
 Rhag Newyn dygn dwys .

Y Plant yn dweud iw gilydd ,
 Ein Mam ddedydd toc a ddaw ,
 Daw inni rhag marwolaeth ,
 A llunfaeth pur oi llaw ,
 Cawn wrth ei phais ai Ffiedog ,
 Yn fywiog iawn o fwyd ,
 Fel na bô'm mewn eisie ,
 An lliwie oll mor llwydd ,

Ei Mam ddoe'n fuan adre ,
 Heb gael gwerth Dime ar dir ,
 Heb ddim i dorri ei Newyn ,
 Bu yn erwin hyn yn wir ,
 Hi gymerth ei dyn bychan ,
 Modd breulan at ei bron ,
 Gan Newyn daeth marwolaeth ,
 Anhowaeth toc ar hon ,

Y Wraig oedd anrhugarog,
 Oedd gefnog dweuda iw gwr,
 Y modde y naccause,
 Y Wraig ar siwrne yn siwr,
 A fafe am wystlo ei dillad,
 Ai lliw mewn llygriad llwyd,
 Fel cowse ei phlant rhag eisse,
 Yn rhyw fodde ganddi fwyd,

Y Gwr pan glywodd hynny,
 A gode i fynu yn fwyn,
 Ag aeth a lluniaeth iddi,
 I dorri ei chyni ai chwyn,
 Ond erbyn iddo syned,
 Yn fwynedd iw thŷ hi,
 Fe welc yr wraig yn farwedd,
 Ar plant dan groywedd gri.

Roedd plentyn bach iw sugno,
 Ar ol iddi drigo draw,
 Ar ol iddi farw o Newyn,
 Drwy niwed mawr a braw,
 Ar gwr yn gweiddi allan,
 Yn fuan yno a fu,
 Nes codi yr holl gymdogion,
 Modd tirloa at tŷ,

Nhw aent ar Plant iw porthi,
 Ag iw digoni yn gu,
 A rhoddi ei Mam drwy alar,

I bridd y Ddaear adu,
Y Gwr a fu ddillous,
Am anghyfrasusraig,
Ei waith yn aghuaddd,
Môr rhydd ar ei Wraig.

Peth drwg iw Calon gledych,
Di degwch nedd gair Duw,
Pedfale ai porthafe,
Fe fale hon yn fyw,
Yr Arglwydd an gwaredo,
Rhag syrthio i ffasiwn fenn,
I ado neb mewn Newyn,
Na niwed fyth Amen.

E. Roberts

DIWEDD

